

उद्देक — उदाकन

933

1012. सु०. 4, 296, 6. 2, 217, 6. BHART. 3, 96. AMAR. 71. घम्भसा लणधृतो-
द्देकेण RĀGA-TAR. 3, 177. विपरीतरतेदिक 372. — 2) f. °का N. einer
Pflanze, *Melia sempervirens* Sw. (महानिम्ब), RĀGA. im ÇKDra.

उद्देकिन् (von उद्देक) adj. am Ende eines comp. von einem Ueberfluss
an dem und dem begleitet, das Uebergewicht verschaffend सु०. 1, 230, 10.

उद्देधन (von रुध् = रुद्ध mit उद्) n. das Aufsteigen, Wachsen AIT.
Br. 4, 14.

उद्दे (von उद्) adj. f. उद्दे ved. P. 5, 2, 109, Vārt. 2, Sch. (उद्वा च उद्वाती च).

उद्देत् (wie eben) P. 5, 1, 118. f. Höhe, Anhöhe (Gegens. निवत् Nied-
erung): स उद्देतो निवतो याति वेविषत् RV. 3, 2, 10. उद्देत्स्वस्मा श्रकृणो-
तना तृणं निवत्स्वयः 1, 161, 11. समा भवन्नुद्देतो निपादाः 5, 83, 7. या प्रव-
तो निवत् उद्देत उद्देवतीरनुकाश याः 7, 30, 4. अतः समुद्देतश्चिकित्वा
अव पश्यति 8, 6, 29. वदुद्देतो निवतो याति वप्सत् 10, 142, 4. श्रोत्रे प्रा श्र-
मर्त्या निवतो देव्युद्देतः 127, 2. यस्यो उद्देतः प्रवतः समं वदुः AV. 12, 1, 2.
KAU. 3. instr. des. Ortes: याति देवः प्रवता यात्युद्देतो RV. 4, 33, 3. Beim
Sch. zu P. 5, 2, 109, Vārt. 2 finden wir ein fem. उद्देती neben उद्दा.

उद्देत्सर m. Jahr H. 159. Fehlerhafte Variante von इद्देत्सर.

उद्देपन (von वप् mit उद्) n. das Hinausschütteln, Ausschütten: उ-
खाया भस्मोद्देपनम् KĪTJ. ÇA. 16, 6, 1, 3.

उद्देमन (von वम् mit उद्) n. das Ausbrechen, Vonsichgeben (von Thrä-
nen und Hitze) P. 3, 1, 16.

उद्देयस् (उद् + व०) adj. viell. die Kraft erregend, stärkend: घ्नो रस्-
मुद्देयस् सूर्ये सत्तं समारहितम् VS. 9, 3 (सूर्यरश्मिं समारहितम् TS.). Vgl. उ-
द्देयो रसानुपसादयति KAU. 139.

उद्देत (von वर्त् mit उद्) adj. überschüssig (अतिरिक्त) ÇKDra. Als Beleg
wird aus einem gramm. Commentar angeführt: उद्देतो हि ग्रन्थः समधि-
कपालमाचष्टे.

उद्देतक (wie eben) 1) adj. wird mit seinem obj. componirt und hat
alsdann den Acut auf der letzten Silbe, gaṇa याजकादि zu P. 2, 2, 9.
6, 2, 151. einreibend. — 2) m. bei den Mathem. the quantity assumed
for the purpose of the operation COLEBR. Alg. 363.

उद्देर्तन (wie eben) m. 1) das in-die-Höhe-Steigen, — Springen MED.
n. 171. MECH. 41. — 2) vom caus. das Einreiben; dazu dienende Salbe
u. s. w. AK. 2, 6, 3, 23. H. 635. MED. सु०. 1, 38, 1. 331, 2. 2, 140, 8. 131,
3. 167, 5. GRHJASAMGR. 2, 49. M. 4, 132. JĀG. 1, 152.

उद्देर्धन (von वर्ध् mit उद्) m. unterdrücktes Lachen TRIK. 3, 2, 27.

उद्देस? RĀGA-TAR. 3, 378.

उद्देह (von वृह् mit उद्) 1) adj. hinauftragend, — führend AV. 19,
23, 1. कुलोद्देह ein Geschlecht hinauftragend, fortsetzend: भविष्यति सुता
राजंश्चत्वारस्ते कुलोद्देहाः R. 1, 13, 56. SĀV. 3, 44. वृत्तिकुलोद्देह ein Nach-
komme Vṛshni's MBh. 3, 676. AR. 3, 14. Vgl. 2, a. — b) wegtragend:
शवाद्देह ÇAT. Br. 12, 3, 2, 14. Vgl. कूलमुद्देह. — 2) m. a) Sohn, Nach-
komme (nach einem N. pr.; vgl. u. 1, a) H. 542. कुद्देहाः MBh. 3, 391.
15344. 14, 1570. INDR. 3, 28. AR. 4, 31. R. 1, 73, 33. 3, 4, 50. RAGH. 9, 9.
11, 54. 14, 12. fem. उद्देहा H. 542. — b) N. eines der 7 Winde HARIV.
12787. BRAHMĀṆḌA-P. zu ÇAK. 163. einer der 7 Zungen des Feuers
COLEBR. Misc. Ess. I, 190, N. — c) N. pr. eines Fürsten MBh. 1, 2700.

उद्देहन (wie eben) n. 1) das Hinaufheben, Hinaufschaffen सु०. 1,

48, 4. RAGH. 13, 8. — 2) das Tragen, Ziehen INDR. 3, 9. R. 4, 24, 11. सु०.
2, 423, 10. PĀNĀT. 68, 23. 247, 25. RAGH. 2, 18. KUMĀRAS. 3, 13. KATHĀS.
22, 160. कैलाशनाथोद्देहनाय — पुष्पकम् (ein Wagen) अन्वमंस्त RAGH. 14,
20. भारोद्देहनस्वित्राश्च तथेमे रथवाजिनः R. 6, 89, 15. खेरोद्देहनम् das
Reiten auf einem Esel M. 8, 370. लज्जोद्देहन das Besitzen von Scham
RĀGA-TAR. 3, 384. — 3) das Heimführen einer Frau, Heirathen: स्त्रिया-
श्लोद्देहन PĀR. GRHJ. 1, 10.

उद्देचन (von वच् im caus. mit उद्) adj. aufschreiend. यथेन्द्र उद्देचनं
लब्ध्वा चक्रे श्रधस्पर्दम् AV. 5, 8, 8 (vielleicht irrige Lesart).

उद्देदन (von वद् im caus. mit उद्) n. lautes Ausrufen KĪTJ. ÇA. 25,
14, 8 (vgl. ÇAT. Br. 3, 2, 1, 39).

उद्देन 1) adj. ausgebrochen, ausgespien RĀJAM. zu AK. 3, 2, 16. ÇKDra.
— 2) n. a) das Ausbrechen, Ausspeien H. an. 3, 361. — b) Ofen H. 1018.
H. an. — Vgl. उद्देन, उद्देमान, उद्देत.

उद्देत (von वम् mit उद्) 1) adj. s. u. वम्. — 2) m. ein Elephant, des-
sen Brunstzeit vorüber ist, H. 1221. an. 3, 253. MED. t. 101.

उद्देति (wie eben) f. das Vonsichgeben; von Thränen, Hitze, Schaum
u. s. w. VOP. 21, 11.

उद्देप (von वप् mit उद्) m. 1) Auswurf: भस्मोद्देप KĪTJ. ÇA. 25, 2, 6.
पिप्पीलिकोद्देप KAU. 11. — 2) (in logic) non-existence of a subsequent
consequent on the absence of an antecedent Wils.

उद्देलवत् s. उद्देलवत्.

उद्देष्प (उद् + वा०) adj. Thränen vergießend KATHĀS. 10, 208. नयन-
योद्देष्पत्वम् VIKR. 29.

1. उद्देस (von वम् mit उद्) m. gaṇa बलादि zu P. 5, 2, 136.
2. उद्देस (उद् + वास Kleid) adj. f. आ der sein Kleid abgelegt hat:
पुंसवनानि रजउद्देसायाः पुंसवने die Puṁsavana haben statt, wenn
das Weib die von den menses befleckten Kleider abgelegt hat, KAU. 33.
— Vgl. उद्देसम्.

उद्देसन (von वम् वसति im caus. mit उद्) n. 1) das Herausnehmen,
Wegnehmen vom Feuer KĪTJ. ÇA. 2, 7, 28. 8, 6, 31. 9, 1, 2. 25, 8, 9. KAU.
6. — 2) das Schlachten (das Hinausführen zur Schlachtbank; vgl. नि-
र्वासन, प्रवासन) AK. 2, 8, 2, 83. H. 371.

उद्देसवत् adj. von उद्देस gaṇa बलादि zu P. 5, 2, 136.

उद्देसम् (उद् + वासम्) adj. in मलोद्देसम् = रजउद्देसा (s. u. 2. उद्देस)
ÇAT. Br. 14, 9, 4, 7.

उद्देसिन् (von उद्देस) adj. = उद्देसवत् gaṇa बलादि zu P. 5, 2, 136.
उद्देस्य adj. auf das Schlachten des Opferthiers (vgl. उद्देसन) bezüg-
lich: उद्देस्यकर्मन् R. 1, 13, 4.

उद्देह (von वृह् mit उद्) m. das Heimführen einer Frau, Heirath,
Hochzeit AK. 2, 7, 56. H. 518. GRHJASAMGR. 2, 85. SUND. 2, 23. VOP. 23, 19.
उद्देहकर्मन् M. 3, 43. कृतोद्देहः MBh. 3, 13154. R. 1, 23, 10. कृतोद्देहा
KATHĀS. 17, 86. स चास्याः स्वमुद्देहं यथाविधि विधास्यति 14, 6. उद्दे-
हत्तव GILD. Bibl. 463. 475.

उद्देहन (von वृह् im caus. mit उद्) 1) adj. a) vermittelt dessen man
Etwas in die Höhe hebt: घटीयत्वं सलिलोद्देहनं प्रहेः AK. 2, 10, 28. —
b) = प्रणीत MED. n. 172. — 2) n. a) das Hinaufheben (zur Erkl. von
उत्सादन) H. an. 4, 164. MED. n. 170. Vgl. उद्देहन. — b) zweimaliges